

CENTRUM-TAVARATALO

Centrumin tavaratalorakennus – Kiinteistö Oy Joensuun Tavaratalo - valmistui vuonna 1973 alkupuolella arkkitehti Toivo Korhosen suunnittelemana. Centrum oli pitkään keskustassa rakennustaiteellinen erikoisuus, sillä kaksikerroksisen rakennuksen julkisivumateriaalina oli käytetty suureksi osaksi profiloituja PVC-muovilevyjä. Myös uudisrakennuksen julkisivuratkaisut ovat herättäneet huomiota.

Valkoiset muovilevyt peittivät Centurimia jokaiselta julkisivupuoleltaan ennen muutostöitä.

Kuva Pekka Piiparinen

Kun 2000-luvulla Centrumia alettiin laajentaa ja tekemään julkisivumuutoksia, totesi kiinteistön omistavan yhtiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö Laakkonen, että rakennushankkeen tavoitteena oli kehittää Joensuun ydinkeskustaa ja sen palveluja sekä kohentaa kaupunkikuvaa. Laajennussuunnitelmissa rakennuksesta piti tulla kolmikerroksinen, mutta lopullisissa suunnitelmissa pudotettiin yksi kerros pois. Uudistukset valmistuivat vuonna 2009, ja kauppakeskukseen tuli 15 kappaletta erillisiä liiketiloja, suurimmaksi vuokralaiseksi asettuivat Sampo Pankki, S-Market, Euromarket ja Clas Ohlson.

Vuonna 1973 valmistuneen kauppakeskuksen muovisista julkisivuista tuli eräänlainen ihmetyksen aihe yli kolmeksi vuosikymmeneksi, mutta myöskään uudistetun rakennuksen julkisivuratkaisut olleet kaupunkikuvallisesti kaikkein helpoimpia. Jo asemakaavan muutosvaiheessa kaavoittaja ei tehnyt julkisivuille mitään erityismääräyksiä. Esim. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus puuttui tähän todeten, että kaupunkikuvalliset vaikutukset olisi ollut syytä selvittää huomattavasti paremmin jo suunnitteluvaiheessa. Lisäksi ympäristökeskus kritisoi hankkeen ”postimerkkikaavoitusta”, se olisi halunnut selvittää keskustan kaavoitusalueita suurempina ja ”tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.”

Kuvassa Centrum-rakennuksen pääsisäänkäyntiä vuodelta 2005.

Kuva Pekka Piiparinen

Asemakaavan alkuvaiheen laatimisvaiheessa rakennuksen pääasiallisena julkisivumateriaalina ajateltiin säilyvän muovi, joka kuitenkin jätettiin hankesuunnitelman tehneen Arkkitehtitoimisto Arcadia Oy:n toimesta pois. Toteutuneessa rakennuksessa ensimmäinen kerros muodostui etupäässä lasiseinistä ja toinen vihreistä levyistä. Asemakaavan muutoksessa mainittiin keskustan osayleiskaavan asettamat kaupunkikuvalliset tavoitteet, joiden mukaan kaupunkikuvaa tuli kehittää sopusuhtaiseksi, harmoniseksi ja korkealaatuiseksi. Uudistetun rakennuksen kirkkaan vihreät julkisivut eivät kuitenkaan sopeutuneet minkään ympärillä olevan rakennuksen julkisivuihin.

Kaavoittajan maininnat tulevan rakennuksen julkisivujen osalta olivat niukat. Se korosti etupäässä kaupunkikuvan parantuvaa vaikutusta rakennuksen kerroskorkeuden korottamisen jälkeen. Toteutuneen rakennuksen korkeus jäi kuitenkin edelleen kahteen.

Joensuun keskustan kehittämissuunnitelmassa vuodelta 1997 arvioitiin kauppakeskusta - kun rakennuksessa oli vielä muoviset julkisivut - seuraavasti: ”...sitä leimaa väliaikaisuus ja viimeistelemättömyys. Tilasta huokuu, että sitä ei ole alun perin tehty kauppakeskukseksi.” Myöskään uudistetun kauppakeskuksen julkisivut eivät saa asiantuntijoilta positiivista palautetta.

Uusittua kauppakeskusta vuonna 2009.

Kuva Pekka Piiparinen

LÄHTEET:

- Rakennuspiirustukset. Joensuun kaupungin rakennusvalvonta. MF sekä Asemakaavan muutoksen selostus 14.11.2002. II kaupunginosa, kortteli 20, tontti 12
- Sanomalehti Karjalainen 19.2.2002. Artikkele ”Valintatalon tontille suunnitteilla laajennus sekä pysäköintitalo”. Sanomalehti Karjalaisen digitaalinen arkisto
- Joensuun keskustan kehittäminen 1997, s. 26
- Asemakaavan muutoksen selostus 14.11.2002. II kaupunginosa, kortteli 20, tontti 12